

مروری بر روابط تجاری ایران و تونس

میترا رحمانی، عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

موج

تونس از جمله کشورهای شمال آفریقا است. این کشور عربی در سواحل دریای مدیترانه (در مجاورت مغرب، الجزایر و لیبی) واقع است. نزدیکی جغرافیایی و مناسبات سیاسی گذشته باعث همکاری های اقتصادی، تجاری آن با کشورهای اروپایی به خصوص فرانسه شده است. فرانسه بزرگترین شریک تجاری تونس (۲۷/۶ درصد صادرات و ۲۳/۳ درصد واردات) بوده و کشورهای ایتالیا و آلمان نیز از دیگر شرکای تجاری مهم این کشور هستند.

تونس صادرکننده نفت خام و روغن های حاصله، سیم عایق شده، کودهای معدنی و شیمیایی، لباس، اسید فسفریک و فسفات و محصولات کشاورزی (زیتون، روغن زیتون، ...) است. این کشور در کنار الجزایر و لیبی از جمله کشورهای تولیدکننده نفت در این منطقه جغرافیایی می باشد. البته این کشور در مقایسه با دو کشور نامبرده تولیدکننده کوچک نفت به حساب می آید.

بررسی روابط تجاری ایران و تونس در دهه ۱۳۸۰ نشان می دهد که بیشترین واردات ایران از قاره آفریقا مربوط به کشور تونس است. البته صادرات ایران به این کشور در سطح بسیار پایینی قرار دارد و لذا در طی این دهه تراز تجاری ایران با تونس همواره منفی بوده است.

بررسی اقلام مهم مبادلاتی بین دو کشور نشان می دهد که ایران صادرکننده پسته، انگور، سرب، بیسکویت، پلی اتیلن گرید لوله، سولفات سدیم، گل گوگرد و نیتراک سلولز به تونس است و در مقابل از این کشور انواع سوپرفسفات، اسید فسفریک، کود شیمیایی و فسفات دی آمونیاک وارد می کند.

تلاش های دو کشور ایران و تونس به منظور گسترش روابط تجاری دوجانبه به انعقاد موافقت نامه ترجیحات تجاری در سال ۱۳۸۵ بین دو کشور انجامید. نتیجه امضای این موافقت نامه، افزایش صادرات ایران به تونس در سال ۱۳۸۶ به رقم ۱۷۹۷۷ هزار دلار و کاهش تراز تجاری منفی ایران با این کشور گردید. اما در سال های بعد روند افزایش صادرات ادامه نداشته و صادرات ایران به این کشور مجددا کاهش یافت.

محاسبات حاصل از تعیین پتانسیل‌های صادراتی ایران به تونس نشان می‌دهد ایران در خصوص ۱۰۳ قلم کالا به کشور تونس دارای پتانسیل صادراتی است. ۱۰ قلم کالا عمده صادراتی ایران به تونس گل‌گوگرد؛ خنک‌کن‌های تبخیری هوا؛ پوست مرطوب از جمله ازگوسفند یا بره پشم‌کننده؛ دی‌اتیلن‌گلیکول؛ حلال‌ها و رقیق‌کننده‌های آلی مرکب و تینر؛ موم‌های پارافین و محصولات مشابه؛ تورباف‌ها؛ نخود رسمی، جوال و کیسه برای بسته‌بندی کالا از نواری پلی‌اتیلن؛ گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی شکل است. اگر مزیت وارداتی کشور تونس نیز به عنوان یک شاخص تعیین‌کننده در محاسبات لحاظ گردد، تعداد کالاهای قابل صادرات ایران به تونس به رقم ۸۰ کد کالای ۶ رقمی HS کاهش می‌یابد. لازم به ذکر است که در این بین ۶۸ کد کالا مربوط به بخش صنعت و معدن می‌باشد.

پتانسیل‌های صادراتی ایران به این کشور نشان می‌دهد که علیرغم تعداد قابل قبولی از کالاها برای حضور در بازار تونس، ایران نتوانسته است در این بازار موفق عمل کند. حضور رقباتی قدرتمند اروپایی که روابط تجاری ترجیحی با تونس دارند، عدم شناخت بازار تونس از کالاهای ایرانی، مشکلات بازرگانان ایرانی برای حضور در بازار تونس از جمله علل سطح پایین صادرات ایران به این کشور است. به نظر می‌رسد اقدامات موثر برای شناخت بازار تونس از کالاهای ایرانی (حضور منظم و فعال در نمایشگاه‌های کشور تونس، شناخت فرصت‌های تجاری و اقتصادی متقابل، تقویت و فعال نمودن اتاق بازرگانی در این کشور) می‌تواند به افزایش صادرات ایران به این کشور کمک نماید.